

Factorii principali ai educației

(Urmare)

Al doilea factor principal al educației este școala și în deosebi școala elementară.

Când copilul a împlinit anul al șeselea, educația din familie se înlocuiește prin educația din școală. Școala elementară este aparatul cel mai puternic pentru generalizarea educației în popor; ea este factorul important ce are înalta chemare de a educa tinerețea unui neam de oameni. Numai prin școală ajunge un popor la putere și mărire. *În școale se pregătește viitorul unui popor și istoria lui* (Jean Paul). Popoarele se regenerează prin școale fondate și susținute cu mari greutăți.

Școala așadar are o chemare înaltă și datorințe sfinte, și acestea trebuie să și-te împlinească cu scumpătate; dar nu mai puțin este chemată și familia a se pune în legătură cu școala, dacă voim să mergem siguri pe drumul culturii noastre. Cum stăm noi oare în acest punct? Să vedem dacă în timpul cât umblă copilul în școala elementară, părinții merg mână în mână cu învățătorii copiilor! Da și nu. *Da*, zic pentru unii, cari se interesează mai de aproape de copiii lor; și *nu*, zic de alții, cari nu se ostensesc să ne înțeleagă ce voim să facem cu copiii, pe cari ni-i încredințează.

Sunt unii oameni, chiar și în clasele mai culte ale societății omenesti, cari cred a-și fi împlinit datorința lor de părinți, concretzând școalei pe copiii lor, și apoi pretinzând dela aceasta, ca ea să facă totul ce se recere dela o educație rațională. Mama împovărată de multe ori cu o droaie de copilași și cu toate grijile casei, odată ce-și vede copilul dat la școală, se simte ușurată, că a scăpat mai toată ziulica de nebuniile lui; de aceea n'apucă să se facă ziua și-l ia la goană să plece la școală. Și oare ce face copilul pân' la oara de școală? El știind bine, că Domnul ori Domnișoara nu intră în clasă decât la o anumită oară și că mai e vreme pân' atunci, mai stă pe drum, unde are ce vedea și chiar și ce face. Câte gălcevi și chiar bătăi nu se întâmplă între oameni! Câți oameni fără căpătâi nu-și pierd timpul în zădar umblând pe drum!... Și ce învață copilul dela acești oameni stricați? Se'nțelege: să injure, să se bată, să înșele, să fumeze, ș. a.

Fapt e, că poporul nostru s'a mai familiarizat cu școala, totuși între o mare parte din oameni e lătită credința, că școala e chemată a face totul ceea ce privește educația. „Dascălul nu te-a învățat omenie; dascălul te învață așa și așa” — sunt tot atâtea dascăli, cari nu arareori trebuie să le înghiță biotul învățător. Cei ce cred, că dându-și copiii la școală, și-au împlinit datorințele de educători, și nu mai fac alta, decât îngrijesc de alimentarea lor, dacă se văd desa-

măgiți în nejus. Or pretenziuni, — facă bine a fi drepti și către sine și către școală! Mai conzidere, că fie ce lucru trebuie bine căutat, ca să prospereze. Pomisorul din grădină recere îngrijire neconținută, trebuie curățit de ramuri uscate, de insecte stricacioase, ș. a., dacă voim să producă fructe sănătoase și frumoase; animalele le îngrijim, le cultivăm în mod corespunzător, ca să ne putem folosi de ele. Cum? Numai odoarele noastre cele mai scumpe, copiii nostri, să-i lăsăm de capul lor, după ce revin în sinul familiei din oarele de școală?...

Pe copil până la venirea sa la școală îl putem asemăna cu un pomisor nealtoit; iar când a pășit pragul acestui templu de lumină, cu un pom altoit. Poate să fie altoiul cât de bun, iar grădinarul meșter nentrecurt în altoirea pomilor; dacă pomisorul nu va fi îngrijit, udat la timp, curățit de omizi și de ramurile de prisos, plivit de burueni și săpat în jurul rădăcinii, — totul va fi zădărnicit! Oare ce asemănare mai potrivită ar fi între grădinar și învățător? Cum acela are de altoit și îngrijit zeci ba chiar sute de pomi, tot așa și învățătorului i se încredințează de odată creșterea și învățarea a zeci de școlari. Și precum grădinarul are trebuință de concursul altora spre a duce toate la bun sfârșit, tot așa și învățătorul are nevoie de ajutorul părinților, ca să poată face ca pomisorii altoiți de el să dea roade multe și bune. Urmează deci, că părinții datori sunt să dea mână de ajutor învățătorilor în sarcina grea ce li s'a încredințat. Părinții să nu se pună curmeziș cerințelor școalei, ci să fie mai veghietori asupra copiilor, și totul va merge de minune, spre marea lor mulțumire. Altcum, ori cât de mult zel și stăruință ar depune învățătorii, și ori cât s'ar strădui prin lecțiile și sfaturile lor, ca să îmbogățească mintea copiilor cu idei folositoare și să sădească în inima lor sentimente nobile, totuși e lucru îndoielnic, că învățătorii ar putea face din copii oameni luminați și în adevăr morali. Ar fi timpul, ca oamenii să vină la convingerea, că educația nu se poate face numai în școală și prin școală. Să țină cont de aceea, ca să nu darne ceca ce zidește școala!

Este foarte necesar, ca și în timpul cât umblă copiii la școală, familia să rămână baza educației religioase și morale, pentru că numai așa se va putea progresa conform cerințelor adevăratei educații. Familia are datorință să lucreze mână în mână cu școala. Acești doi factori trebuie să proceadă armonice, ca nizuințele lor să se întregească reciproc. Familia are datorința a da școalei concursul moral și material, cu atât mai vărtos, că familia fie ea oricât de bine organizată, nu poate completa singură cultura urmașilor săi.

(Va urma)

Peatra și mai arătat

(Continuare)
că

Ioan Iacobiciu Nr. 62 din Armeniș om în vîrstă de 78 de ani enarează : „Fratele meu cel mai bătrîn cu numele iară Ioan a fost măestru zidariu și ca atare a lucrat mult la case erariale și la podarile drumului de țară ; era mauer împărătesc și avea cunoștință cu o mulțime de măestrii.

„Pe timpul, cînd eram eu de vre-o 13—14 ani, a venit într-o seară cu fratele meu Ioan un anumit *Crivantie*, palir din Caransebeș, carele a și rămas peste noapte la noi. Acest *Crivantie*, om în vîrstă și cu părul cărunt a povestit multe, între altele și aceea, că el a făcut biserica cea bătrînă din Armeniș“. Bătrînul Ioan Iacobiciu mai spune ceea ce a auzit dela alți înaintași bătrîni, că icoana dela „Peatra scrisă“ s'ar fi făcut cu mult mai înainte de un oare care moaler cu numele *Buru* din Caransebeș.

Ioan Miculescu Nr. 59 din Armeniș, despre care s'a mai făcut pomenire, enarează următoarele : „Pe vremea cînd eram școlariu și mai cu seamă în timp de vacanță ședeam la capre și primăvara la iezi, cu mai mulți ortaci de ai mei prin pădurea de lângă „Peatra scrisă“ și așa de multe ori cînd ne prindea ploaia, ne scuteam sub stîncă, pe carea e zugrăvită icoana sf. Treimi. Sub icoană pe un loc în 4 colțuri erau scrise cu litere cirile mai multe, dar eu ca băiat nu am băgat în cap și nu mi-a fost grijă să cîntesese ce e scris acolo ; ceea ce am cetit și de care îmi aduc bine aminte e anul 1822. De acest an îmi aduc așa bine aminte, ca și cum l-aș vedea acum“.

Preotul *George Ivaniciu* de 69 de ani din Sadovnaouă originar din Armeniș îmi enarează, că fiind dînsul învățatoriu în Armeniș pe la anii 1864 s'a suit la Peatra scrisă și a cetit între altele inscripția de sub Peatra scrisă cu litere cirile albe de următoriuil cuprins : „S'a zugrăvit această icoană prin *Nicolae Scriitoriu*“. Un *Nicolae Scriitoriu* a fost învățatoriu în comuna Slatina-mică, la care a învățat și preotul *George Ivaniciu* între anii 1845—1846, și despre care amintitul preot presupune, că a zugrăvit icoana sf. Treimi.

Meilă Humița Nr. 118 din Armeniș, în etate de 76 de ani scie să enareze următoarele : „Pe timpul după ce s'a deschis drumul de țară, pe lângă alvia Timișului de lângă comuna Armeniș, în pădurile de lângă Peatra scrisă tot se mai țineau hoți și bieții călători treceau cu frica în sîn. Din această pricină s'a și făcut o casă de străjuț în apropierea cleanțului dela Peatra scrisă, în carea ședeau strejarii, cari păzeau și apărau pe călători. Aceasta casă de străjărie a existat până la anul 1848. Acest bătrîn *Meilă Humița* mai spune ceea ce a mai auzit de la bătrîni, că odată trecînd delejanțul cu banii regimentului pe la strimtoarea dela Peatra scrisă, voinicii de codru (hoții) au atăcat strejarii, au oprit delejanțul, l-au spart și au furat toți banii din el și apoi din acei bani ar fi plătit harambașa (conducătoriuil hoților) pe un anumit *Moise Buru* din Caranse-

beș ca să facă icoana sfintei Treimi pe cleanțul numit acum „Peatra scrisă“ 1).

Veteranul *George Băiaș* din Caransebeș în etate de 89 de ani istorisește, că umblînd ca ucenic pe Valea Alnășului în afaceri de negoț, venind cu trăsura spre Caransebeș a văzut lucrînd la „Peatra scrisă“ pe *Moise maulerul* din Caransebeș. Acest *Moise maulerul* nu a putut fi altul de cît *Moise Buru*.

Din espunerile de până acum referitoare la zugrăvirea icoanei sfintei Treimi nu se poate statorî cu precisiune timpul cînd s'a zugrăvit și persoana carea o a zugrăvit.

Avînd însă în vedere, că genunchiul de astăzi al oamenilor bătrîni până la 80 de ani din comuna Armeniș s'au pomenit cu icoana dela „Peatra scrisă“ și totul ce sciu să enareze au moștenit ca tradițiune dela părinții lor ;

Considerînd espunerile de o parte ale lui *Nicolae Godian*, că el a cetit oare cînd la Peatra scrisă 1722, 14 Aprilie ; iar de altă parte espunerea lui *Meilă Humița* despre deschiderea drumului de țară pe valea Timișului și espunerea lui *Ioan Hurduzeu* referitoare la mutarea satului bătrîn Armeniș la locul unde este astăzi, — apoi toate aduse în combinațiune cu edificarea podului peste Timiș de odată cu deschiderea drumului de țară, care pod — astăzi în ruine — se scie că sa ridicat sub stăpînirea împărătesei-regine *Maria Terezia* 1740—1780 — am putea deduce, că icoana sa zugrăvit în veacul al XVIII-lea.

Dacă luăm în considerație espunerile lui *Ioan Vetreș*, *Ioan Iacobiciu*, *Ioan Miculescu*, *George Ivaniciu* și *George Băiaș*, putem deduce, că icoana s'a zugrăvit în jumătatea primă a veacului al XIX-lea respective în primul pătrariu al acestui veac.

Și cele ce se spun despre *Crivantie* și despre moalerul *Moise* alias *Moise Buru* și *Scriitoriu*, ne arată numai atîta că ei au contribuit și lucrat la renovarea icoanei. Aceasta este și convingerea noastră.

VI. *Icoana sfintei Treimi dela „Peatra scrisă“ are putere vindecătoare.*

Și în materia aceasta ne luăm voie a espune ceea ce am aflat dela popor.

Nicolae Godian Nr. 243 din Armeniș enarează : „Îmi aduc aminte, că înainte cu vre-o 20 de ani o femeie dela noi din țigănie, carea acum e moartă și al cărei nume l'am uitat, că vezi D-Ta la noi sunt mulți țigani, aceea femeie venind odată la noi la lucru ne-a povestit următoarea întîmplare zicînd : „nu mis vrednică să mulțămesc lui *Dumnezeu* că mi-am văzut și eu copilul meu sănătat“ ; și întrebîndu-o, că ce i-a fost copilului ne spune : „Mi-a fost copilul multă vreme bolnav, așa că nu putea merge, era olog. Am probat cu descânțoce, dar în zadar, până în sfârșit m'am dus la

1) O jefuire a casei erariale la cheia Armenișului s'a întîmplat în 1800/1801 prin hoții conduși de preotul *Ioan Marta* din Jurjova. Pentru această faptă numitul preot a fost executat în curtea comitatului din Lugoj în prezența episcopului de atunci al Vîrșetului *Iosif Ioanovici Șacabent* în 17 Octombrie 1804. (Vezi Foia Diecesană Nr. 32 din 1894).

un preot bătrân din *Petroșnița*, despre care auzisem, că e cu leac și l'am rugat să-i facă o slujbă. L'am dus pe bietul copilăș în spate și eram moartă de ostentă, când am ajuns acolo.

„După ce părintele i-a făcut slujbă mi-am luat copilășul iarăș în spate și am plecat mereu către casă.

„Când am ajuns la „Peatra scrisă“ nu am mai putut merge. Am stat pe loc, am lăsat copilășul jos și întorcându-mă cu fața către Răsărit, m'am pus în genunchi, am plâns și m-am rugat lui Dumnezeu zicând: Doamne, dacă pe fiul meu l-ai rânduit să mai aibă zile mântuiesce-l de neputința lui, dacă nu mai are zile, slobozește-l în pace.

„De la o vreme trecându-mi osteneala și simțindu-mă mai tare, mă scol, ca să-mi iau copilășul în spate și să plec cu el acasă, când spre mirarea mea copilul îmi zice: *lasă mamă că eu merg pe jos* și de atunci mulțămesc lui Dumnezeu, dragul de el, copilășul meu umblă pe picioarele lui“.

Dochia Vela Nr. 197 din Armeniș spune și mărturisește ceea ce i-sa întâmplat ei: „Înainte de 5 ani, adevărat atunci când a murit soacra mea, Maria fata cumnatei mele Drăgălina era foarte bolnavă de picioare așa, că nu putea merge de fel, era oloagă. Deși fusese cumnata mea cu biata fată de vre-o 2 ori la părintele George Ivaniciu din Sadova-noauă și i-a făcut slujbă, ba doamna preuteasă i-a pus și „cinstele“, tot nu i-a ajutat nimic.

„Într-o zi pleacă Drăgălina cu fetița în spate peste deal iară la Sadova-noauă să-i mai facă vre-o slujbă, însă din nenorocire nu află pe părintele acasă, căci după spusa doamnei preutese, s'ar fi dus la Slatina. Drăgălina nu se întoarce peste deal acasă, ci ia drumul către Slatina, unde ajungând iară nu află pe părintele, căci după spusa crâșnicului ar fi plecat înapoi pe alt undeva acasă la Sadova-noauă. Drăgălina zdrobită de atâta alergătură nu se mai duce nici unde ci luându-și fetița iarăș în spate, apucă drumul de țară către Armeniș și merge-merge până când a ajuns la „Peatra scrisă“, unde stă, lasă fata jos și-i zice: *haido dragă, să ne rugăm lui Dumnezeu că dacă mai ai zile să te însănătoșeze și pe tine, iar dacă nu, mai bine să te ierte de pe lume. S'au rugat amândouă în genunchi acolo și când o să plece către casă, fata s'a sculat singură și a plecat cu mama ei mergând cu ea de mână până acasă. Maria fata de atunci tot sănătoasă a fost“.*

Iconia soția lui George Dragomir Nr. 17 din Armeniș, carea pătimea de durere la un ochi, ce lacrima și era roșu, carea și-a făcut mai multe slujbe și s'a proscernut la sfintele daruri, enarează preotului ei în anul 1903 următoarele: „În Dumineca mare din acest an, când ați plecat sfinția Voastră din biserică cu litia la „Peatra scrisă“ unde ajunsese cu litia și cei din Caransebeș am mers și eu și văzând, că mai multe mueri se ating cu mâna de Peatra scrisă, cu capul ori cu alt membru al corpului, — m'am atins și eu cu ochiul meu morbos de 3 ori și m'am rugat.

Din acest mil... simțit mai bine și după cum vezi și sfinția ta pat... le ochiul meu acum e sănătos, a perit roșata și nu mai lacrimăază“.

Ioan Dragomir Nr. 15 din Armeniș enarează următoarele: „În anul 1903 la Dumineca tuturor sfinților, când adevărat a venit procesiunea din Caransebeș, Cârpa, Sadova, Slatina și Armeniș cu mulțimea de oameni din toate părțile, fiind și eu de față, m'am dat în vorbă cu un om din Slatina-mare de legea nemțască și am întrebat de ce vin și ei adevărat romano-catolicii la aceasta icoană, pricep sau simțesc ei ceva?

Acel econom mi-a răspuns: „Iată să-ți spun adevărul.

„Cu mine s'a întâmplat un lucru minunat!

„Cu doi ani mai înainte am venit la „Peatra scrisă“ cu doi prunci de a mei (1 copil și 1 fată), pe cari de vre-o 3—4 ani de-a rândul îi prindeau frigurile și-i ținea câte 5—6 luni, ba chiar și atunci când am venit cu ei aici la „Peatra scrisă“ îi scuturau frigurile și după ce ne-am rugat aici, ca și cum ai fi luat cu mâna, frigurile i-au lăsat și să nu zic într'un cias rău, pe copii mei de atunci nu-i mai prind frigurile“.

Am scris aceste rinduri din două motive și anume: de o parte pentru ca cei ce vor peregrina la „Peatra scrisă“ să aibă oare cari indigitări și și cunoștințe despre ea; de altă parte pentru ca să dau ânsă cărturarilor noștri și special preoțimei și învățătorimei să scrie tot ce știu despre „Peatra scrisă“ locul cu putare vindecătoare asupra credinciosului ca și Baile Herculane, de unde scriu.

20 Iunie 1904

Andrieu Ghidiu
protopresbiter

Leccióni din Religione

20. Darea legii

(Continuare)

Din cele ce am auzit în această istorioară putem vedea cum e Dumnezeu față de omenimea întreagă; anume ce putem zice despre El? Iubește pe toți oamenii... Din cele 10 porunci putem vedea, ce voiește Dumnezeu să facă oamenii; anume? El voiește, ca oamenii să facă numai bine și să se ferească de rele. De aci vedem, că Dumnezeu iubește binele și urăște răul.

III

a) Spuneți-mi istorioare, din cari se vede, că Dumnezeu urăște răul și iubește binele! (Căderea îngerilor, Păcatul strămoșesc, Cain, Potopul, Chiemarea lui Avram...)

Rezultatul asociației: *Dumnezeu este prea sânt, pentru că voiește și iubește numai binele și urăște răul. „Sânt este Domnul Dumnezeul nostru“ (Ps. 99, 9).*

b) Dumnezeu este prea sânt... și El ne iubește, pentru aceea și noi trebuie să-l iubim. Cum putem arăta noi, că iubim pe Dumnezeu? Așa, că păzim po-

runcile lui Dumnezeu. Cine și-a mai arătat iubirea sa față de Dumnezeu prin aceea, că a păzit poruncile lui Dumnezeu? Noe, Avram... „Aceasta este iubirea de Dumnezeu ca să păzim poruncile lui“ (I. Ioan 5, 3).

IV

a) *Dumnezeu e prea sânt, pentru că voiește și iubeste numai binele și urăște răul.*

b) „Aceasta este iubirea de Dumnezeu...“

V

Spuneți cine dintre persoanele cunoscute de voi (din istorioarele învățate până acum) au păzit poruncile lui Dumnezeu și cine nu le-a păzit? Ai păzit tu toate poruncile? La cine observi tu mai bine, că nu a ținut poruncile: la tine sau la alții? (cf. frații lui Iosif). Isus Cristos a zis: „Pentru ce vezi paiul ce este în ochiul fratelui tău, ear bârna, care este în ochiul tău, nu o bagi în seamă?“ (Mateiu 7, 3). Cum sunt a se înțelege aceste vorbe?... Cum poți tu să păzești porunca I. II. etc?...

Mai nainte am învățat noi o poruncă: „Să iubești pe aproapele tău...“ De ce lipsește această frumoasă poruncă dintre cele 10? Ea nu lipsește, pentru că se cuprinde în porunca V-X. (Să se arate!) Cum am putea cuprinde deci într'o singură zicere poruncile V-X? „Să iubești pe aproapele tău...“ Oare cele dintâi 4 porunci nu se pot cuprinde tot într'o zicere? „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău...“ În cari vorbe se cuprind deci toate 10 poruncile? (Mateiu 22, 37—40).

Cum ar fi în lume, dacă nimenea n'ar ținea cele 10 porunci?...

Esplică și aplică: „Fiți sânti, că eu Domnul Dumnezeuul vostru sunt sânt“ (Levitic. 19, 2. I. Petru 1, 16). Ioan 13. 17, Iacob 1, 22. „Sânt sânt, sânt este Domnul, Savaot, plin este cerul și pământul de mărirea Lui“ (Isaia 6, 3. Apocalips. 15, 4).

Esplicarea și aplicarea zicerilor cunoscute și potrivite.

Din cântarea bisericească „Sânt, sânt...“, „Sânt Dumnezeule, sânt tare...“ „Unul sânt...“

* * *

21. David și Goliat

Trecere

Abia după 40 de ani dela esirea din Egipt ajuns Izrailtenii la ostul Iordanului și învingând popoarele de aci își fac cale spre Canaan, țara promisă lor. Moise moare ear Iosua fiul lui Navi, cucerește și împărțește Canaanul între cele 12 seminții ale lui Israil. — După Iosua urmează conducători ai Izrailtenilor Judecătorii oameni trimiși de Dumnezeu, cari au scăpat pe Izrailteni din mâinile dușmanilor, și cari li judecau. Mai însemnați între aceștia au fost Gedeon, Samson și Samuil.

La poruca lui Dumnezeu, Samuil unge de rege prim al Izrailtenilor pe Saul.

Finta

De astă dată vă voi povesti cum a ajuns Saul într'o primejdie mare.

I

Cine era Saul? Regele Izrailtenilor. Cum poate să ajungă un rege în primejdie? Morburi, oaste, dușmanii intră în țară... Oare cum se va fi purtat Saul în primejdie?... Cum va fi putut scăpa din primejdie?... Ascultați!

II

Predarea istorioarei în 3 părți și reproducerea.

Aprofundarea materială: Ungerea regelui*). Filistenii, urieșul, praștia, Vitleem (cunoscut din istorioara „Nașterea lui Isus“ pentru anul I).

Aprofundare religioasă-etică: Ce putem zice despre oamenii, de cari a fost vorba în istorioară? Ce înfățișare are Goliat? (Armatura, mărirea...) Cum este el în inima sa? Mândru de puterea sa, increzut în sine, baljocoritoriu (a ris de David). — Filistenii? Ca și Goliat, sunt mândri, increzuți (că prin urieșul lor vor face robi pe Izrailteni). — Izrailtenii? Fricoși, fără încredere în Dumnezeu fără curaj, fără rușine... De ce nu s'a luptat Saul însuși cu Goliat?

David? El simte rușinea ce au făcut-o Izrailtenii, și nu-i place, ca păgânii să facă robi pe cei ce să închină adevăratului Dumnezeu... aceasta-l îndeamnă să se lupte cu urieșul. Ceea ce l-a îndemnat pe David să se lupte cu Goliat n'a fost așadar încrederea în puterea sa proprie; din care vorbe ale lui David se vede aceasta? „...eu vin în numele Domnului...“ David așadar e curajos și cu încredere în Dumnezeu. Și el, îmbrăcat în hainele sale păstorești, cu toeagul său, cu câteva petri și cu praștia în mână se apropie de urieșul îmbrăcat în fer; scutul său însă e Domnul, căruia-i încredințează calea sa. Și ce se întâmplă?...

În istorioară însă nu ni s'a spus, ca Dumnezeu să fie făcut ceva în lupta aceasta, ci David aruncă peatra cu praștia, peatra lovește pe Goliat în frunte, acela cade, David aleargă și-i tăie capul, Izrailtenii prind curaj... Se poate oare ca Dumnezeu la toate acestea să nu fie luat parte, să nu fie făcut nimica?... Dumnezeu a trimis pe David la timpul potrivit în tabăra Izrailtenilor, Dumnezeu i-a dat curaj, Dumnezeu a îndreptat peatra tocmai cătră fruntea lui Goliat,

*) Regele încungiurat de ostași se ducea într'un loc public (templu) unde se ungea cu unt de lemn sântit. Ungerea era simbolul, că regele se înzestra cu puterea spiritului dumnezeesc, care-i era de trebuință spre guvernarea poporului. (În același înțeles se făcea mai demult ungera împăraților în biserica creștină). Pentru aceea se numea și regele unsul lui Iehovah. Ungerea la regii Saul și David se făcu prin profeți, de altmintelega se făcea prin arhiereu, precum se întâmplă aceasta la Solomon. Cu ungera era împreună punerea diademei și estradarea sceptrului... În urmă asezându-se regele pe tron, primea omagiul din partea fruntașilor poporului.

Dumnezeu a băgat spaimă în Filistenii și a încurajat pe Izrailiteni...

(Scurtă reasumare a apoteozelor.)

III

a) Ce voiau să facă Filistenii cu Izrailitenii? Să-i facă robi. Cum?... Ce voia să facă Goliat cu David? Cu Izrailitenii? Filistenii și Goliat însă tocmai fiindcă voiau să facă rău Izrailitenilor, și-au făcut rău loruși; anume?... Mai știți pe cineva, care să fie lucrat și pățit ca și Filistenii? Faraon, care făcea rău Izrailitenilor... Vedem deci, că cei ce voiesc să facă rău altora, își fac rău loruși. Aceasta o zicem mai frumos prin vorbele: „*Cel ce sapă groapă aproapelui său cădea-va întrânsa; și cel ce întinde cursa prinde-se-va întrânsa*” (Prov. 26, 27).

b) În cine se încredea Goliat? În puterea sa. Dar David? În numele Domnului. Și cine a învins? David. La cine s'a mai întâmplat tot așa? Faraon și Moise. Cine ne este deci ajutorul în primejdii? Întru al cui nume e ajutorul nostru? „*Ajutorul nostru este întru numele Domnului, carele a făcut ceriul și pământul*” (Psalm 121, 2).

IV

„*Cel ce sapă groapă...*” (Prov. 26, 27). — „*Ajutorul nostru este întru numele Domnului...*” (Ps. 121, 2).

V

Cui au întins cursă Filistenii? Cui? Cine a fost ajutorul lui David și al Izrailitenilor?

Ce ziceri se potrivesc (și întru cât?) la istorioara învățată? „Dumnezeu stă în contra celor mândri...” „Darul lui Dumnezeu face tari pe cei slabi,” etc.

(Va urma)

Varietăți

Spre știre. Înaltul ministru de culte și instrucțiune publică prin rezoluțiunea sa din 6 Iuliu a. c. Nr. 2384 a aprobat pentru școalele populare cu limbă de propunere română manualul: *Învățământ practit din Istoria naturală pentru școalele populare*. Lucrat după cel mai nou plan ministerial cu ilustrațiuni numeroase de Iuliu Vuia, Editura librăriei Ciurcu, Brașov, á 60 fil.

„**Reuniunea de lectură și cântări**” din Orașu-română aranjază în beneficiul fondului său, la 20 Iulie (2 August) 1904 în grădina hotelului „Împăratul Austriei” o producțiune teatrală. Prețul intrării de persoană: Locul I (numerizat) 1 cor., (seara la cassă 1 cor. 20 fil.) locul de stat 60 fileri. Începutul la 8¹/₂ oare sara.

Măestri români din Logoj, aranjază *Prima lor Petrecere de vară*, Marți în 20 Iulie (2 August) 1904 în grădina otelului „Concordia”. Începutul la 8 oare seara. Prețul de intrare: 3 coroane de familie și 1 coroană de persoană.

Licitațiune minuendă

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtto 25 Maiu 1904 Nr. 1541 B. se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea bisericei din **Botinesci**, protopresbiteratul Fagetului.

Prețul de esclamarie 6973 cor. 30 fil.

Licitațiunea se va ținea în 11/24 Iulie 1904 la 11 oare a. m. în sânta biserică.

Reflectanții vor avea să depună la începutul licitațiunei vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata ori hârtii de valoare.

Specificatiunea de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial din Botinesci.

Din ședința comitetului parohial gr. or. român ținută în Botinesci la 13/26 Iunie 1904. 3—3 [30]

Virgiliu Lugoșan

președ. com. par.

George Popoviciu

notariu.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtto 10-lea Iunie a. c. Nr. 1984 B. ex 1904 se escrie licitațiune minuendă pentru repararea bisericei din **Opațița**, protopresbiteratul Buziașului.

Prețul de esclamarie 1788 cor. 62 fil. Licitațiunea se va ținea în 18/31 Iuliu la 3 oare d. amez, în sala de învățământ din loc.

Reflectanții vor avea să depună la începutul licitațiunei vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata.

La licitațiune vor fi admiși numai măestri esperti și nepătați în asemenea într-prinderi.

Specificarea de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Opațița la 29 Iunie 1904.

2—3 [32]

Ioan Popoviciu

par. și preș. com.

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan de dtto 8 Iunie st. v. a. c. Nr. 1981/B din 1904 prin aceasta se escrie licitațiune minuendă pentru din nou zidindă biserică gr. or. română din **Timiș-Cubin** (*Temes-Kubin*), pe ziua de 28 Iuliu nou dimineața la 9 oare.

Prețul de esclamarie este 55942 cor. 68 fil.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze la ziua amintită, având a depune vadiul de 10% în bani gata.

Numai acei întreprinzători se vor admite la licitațiune, cari vor da revers comitetului parohial, că au studiat planul și specificatiunea de spese și măsuri, cari până la ziua licitațiunei se pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă însă dreptul de preferire asupra aceloră măestri întreprinzători, despre a căror lucrări este convins; altcum numai oameni probați și esperti se admit la licitațiune.

Timiș-Cubin, 18 Iunie (1 Iuliu) 1904.

Paul Miat m. p.

not. ad hoc al comit.

2—3 [34]

Axentie Bălan m. p.

președ. com. parohial.

În conțelegere cu *Trifon Miclea* protopresb. tractual.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 2 Iunie 1904 Nr. 1138 B. se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea turnului bisericii din **Văsiova**, protopresbiteratul Bocșei, cu prețul de esclamarea 1744 coroane.

Licitația se va ținea în 25 Iuliu (7 August), 1904 la 11 oare a. m. în s. biserică.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificarea de spese și măsuri se pot vedea la Oficiul parohial din loc în ori ce zi.

Văsiova din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iunie 1904. 2—3 [33]

Coriolan Zuiac
paroh gr. or.

Dimitrie Avram
preș. com. par.

Serafin Jurca
not. com. par.

Concurs

Prin aceasta subscrisul comitet parohial escrie de nou concurs pentru ocuparea postului vacant de învățătoriu la școala confesională din **Calina**, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. În hâni gata 600 cor.
2. Pentru 24 m. lemne (12 m. pentru învățătoriu și 12 m. pentru sala de învățământ) în bani gata 78 cor. sau în natură.
3. Pentru participarea la adunarea generală a Reuniunii inv. și conferințe 12 cor.
4. Pentru scripturistică 12 cor.
5. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial, precum și pentru facerea socoților de cult și bisericesci 10 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil.
7. 2 jugere pământ, parte arătoriu, parte fânate, având însă alesul învățătoriu a plăti dările recerute.
8. Cortel cu 2 chillii, cuină și grajd, o grădină intravilană de 200 stânjani pătrați.

Alesul învățătoriu e îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericască.

Pentru serviciile prestate în alte comune, comuna bisericască nu acoardă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursele lor Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană, fiind adresate comitetului parohial din Calina. Concurenții au a se presenta, cu încunoscintărea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă sau serbătoare în sft. biserică.

Din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iunie 1904. 2—3 [35]

Teodor Drugarin
președ. com. par.

Nicolae Blajiu
not. com. par.

Din partea Consistoriului gr. or. român din Oradea-mare se escrie concurs pentru ocuparea postului de catichet gr. or. român la gimnaziul din **Beiuș** împreunat cu postul de rector al internatului diecesan de acolo.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

Cortel și provisiunea în internat, salariu 1600 coroane plătit în rate lunare.

La recurs sunt a se adneca : testimoniu de maturitate, testimoniu teologic și de cvalificațiune ; atestat despre serviciile anterioare și despre conduită morală. Recurenții să fie necăsătoriți.

Recursele vor fi a se presenta la acest Consistoriu până în 7/20 August, a. c.

Oradea-mare, 3/16 Iuliu, 1904.

1—2 [36]

Consistoriul gr. or. român
din Oradea-mare.

Senegin cotra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei reumatismului, recelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosese și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor **1 sticlă 2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum, palpitatea de inimă, ameteți, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât se comandeză **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chemicale, drogue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri ruscice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr, Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori ce fel de articlu din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în **Békás-Magyar, fő-utca 45 szám**

3—10 [31]

Budapest mellett.

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Mai 1904

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.), -- Orșova

P. I-III.	P. I-III	A. I-II	M. I-III	P. I-III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I-III	P. I-III	P. I-III	A. I-III	P. I-II
815 150	830 531	230 802	245	650 520	1130 433	p. Budapesta s. s. Timișoara-Josefin p.	1250 803	715 945	.	1155 545	125 754	740 155
210 346	615 823	815 924	.	734 901	443 545	p. Timișoara-Josefin s. s. Logoj p.	753 644	743 619	.	705 507	733 620	112 1131
740	.	.	.	202 125	Joa și Dumi- neca	s. Buziaș-Băi p. s. M. Ilie s. p. M. Ilie s. p. Buziaș-Băi s.	Mercuria Du- mi- neca	147	.	.	1252	630 720
402 523 711 735 800 828	s. 941 602	929 1029 602	.	918 1032 1221 1247 110 138	547 632	p. Logoj s. p. Caransebeș s. p. Domașnia-Cornia s. p. Jablanța s. p. Bile-Erculanc s. s. Orșova p.	644 602	611 512 333 302 233 156	.	502 400	614 531 414 340 327 258	1123 1024 844 810 733 655

Budapesta gara de vest -- Timișoara-Josefin -- Baziaș

	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III	Stațiunile	P. I-III	P. I-III	P. I-III	P. I-III			
.	650 520	1040	.	815 150	830 531	230 802	p. Budapesta g. de vest s. s. Timișoara-Josefin p.	125 754	710 935	740 135	715 945	.
.	.	.	258 615	655 1217	153 500	p. Orșova s. p. Arad s.	138 1040	.	828 342	1256 1059	.	.
.	605 617	1000 1012	.	215 227	826 838	p. Timișoara-Josefin s. s. Chișoda p.	657 645	917 905	130 118	805 753	† Din 1 Iunie până inclusive 15 Septembrie	.
.	.	520	†1115	552	p. Buziaș-Băi s.	1030	.	†415	1020	.	.	.
.	618 645	1013 1040	.	228 255	838 904	p. Chișoda s. s. Jebel p.	644 616	904 837	117 1249	731 724	.	.
.	930	.	.	453 1015	520	s. Boca p. p. Boca s.	930	.	1015 453	520	.	.
.	650 701	1044 1056	.	300 312	905 917	p. Jebel s. s. Voitec p.	614 602	834 823	1242 1230	716 704	.	.
.	810 950 340 508	.	.	404 618 951 1127	1015 1155 470 602	s. Gataia p. s. N.-Bocșa p. p. N.-Bocșa s. p. Gataia s.	508 340 950 810	.	1127 951 618 404	602 470 1155 1015	.	.
.	707 808	1101 1217	.	317 433	921 1021	p. Voitec s. p. Vêrsel p.	555 451	820 716	1222 1118	656 556	.	.
.	1250 1220 341 350	.	.	1023 952	.	s. Timiș-Cubin p. s. Panciova p. p. Panciova s. p. Timiș-Cubin s.	.	330 341	.	140 200	.	.
.	818 845	1232 103	.	443 514	1029 1053	p. Vêrsel s. s. Jasenova p.	443 414	706 637	1113 1044	546 515	.	.
Din 1 Iunie până inclusive 31 August	*1020**1120 *105 **256	.	.	722 1040	1255	s. Oravița p. s. Anina p. p. Anina s. p. Oravița s.	225	.	820 444	*412 *115 **1030	**Până inclusive 31 Mai și dela 1 Septembrie	.
.	851 925	118 150	.	521 538	1058 1135	p. Jasenova s. s. Baziaș p.	406 328	630 550	1036 959	505 430	.	.

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosesc și p. = pleacă.